

5 MOLENHOEK

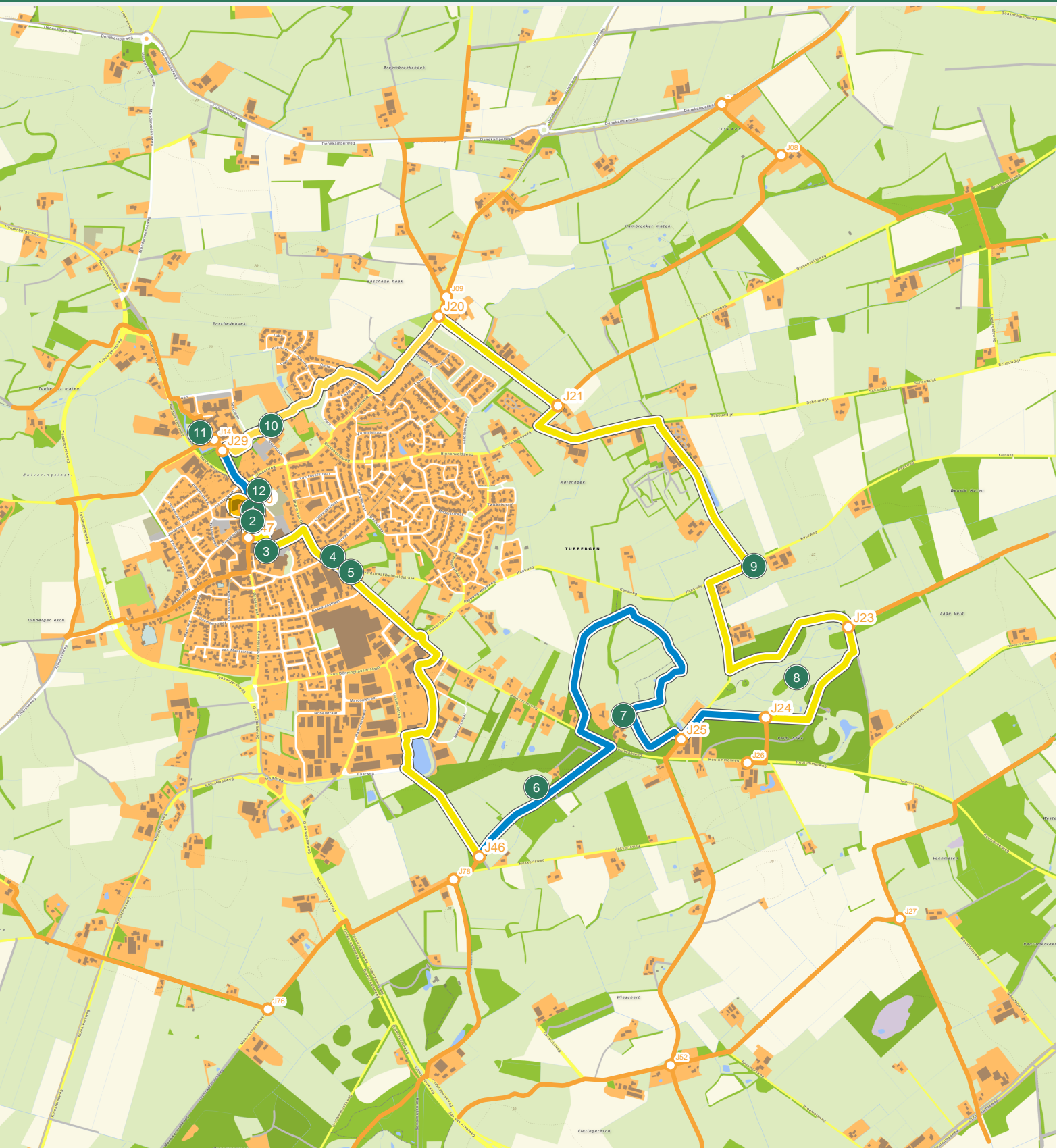
ROUTE 10 km

De gemeente Tubbergen behoorde tot 21 oktober 1811 tot het landgericht Ootmarsum. De gemeente Tubbergen bestaat uit 9 dorpen en 4 buurtschappen. Het dorpsommetje "Tubberger Esch" is één van de vijf dorpsommetjes vanuit het centrum van het dorp Tubbergen.

20
20

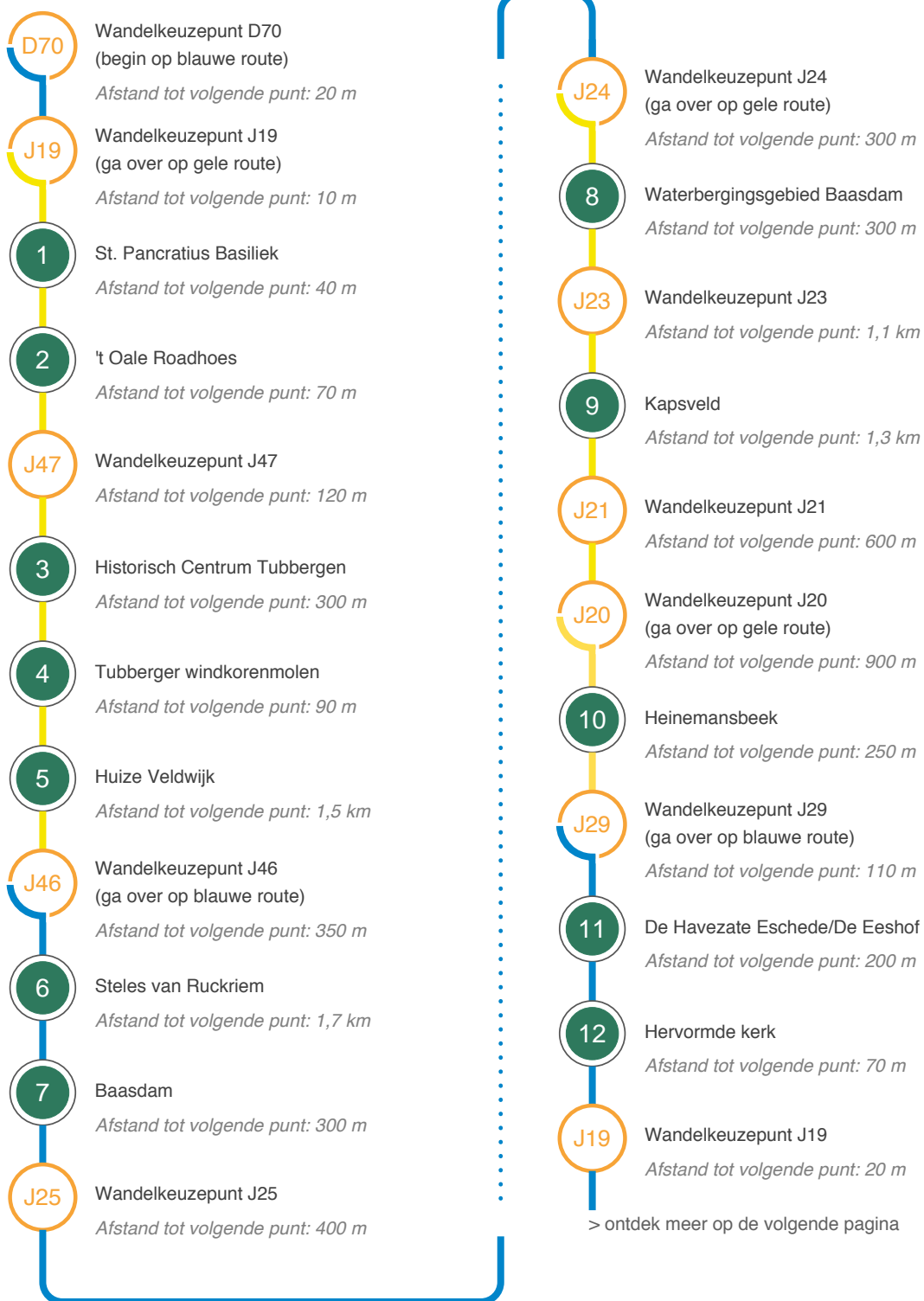
5 Molenhoek

5 Molenhoek

Hoe kom ik bij het startpunt?

De start is op het centrumplein (Raadhuisplein) in het dorp Tubbergen.

Vervolg route

Wandelkeuzepunt D70

Einde van de route

5 Molenhoek

10 km

1

St. Pancratius Basiliek

St. Pancratiusbasiliek

In 1897 werd de oude éénbeukige kerk vervangen door het huidige kerkgebouw naar ontwerp van architect Alfred Tepe. Bekend zijn de fameuze glas-in-lood ramen vervaardigd door vijf opeenvolgende generaties van de glazeniersfamilie Nicolas. De toren dateert uit 1502 en is eigendom van de gemeente.

In 1977-1978 vond een restauratie van de toren plaats. Bij die gelegenheid werd deze drie meter verhoogd, wat nog duidelijk te zien is aan het kleur verschil. In 2000 werd deze R.K kerk als eerste ter wereld in het 3e millennium verheven tot Basiliek.

2

't Oale Roadhoes

't Oale Roadhoes

Dit karakteristieke gebouw is het voormalige gemeente huis van Tubbergen en is gebouwd onder architectuur van de heer H.W. Valk. Nu is het in gebruik als restaurant met de toepasselijke naam 't Oale Roadhoes.

In 1833 verrees op deze plek de openbare dorpsschool. In die tijd werd de gemeente aangestuurd vanuit Huize Veldwijk, het woonhuis van de burgemeester. Op 11 augustus 1868 ontstond daar brand en ging het gemeentearchief gedeeltelijk verloren. In 1896 werd de school ingericht als raadhuis.

Historisch Centrum Tubbergen

Historisch centrum Tubbergen

Het centrum van Tubbergen ademt de sfeer van traditie en Twentse gezelligheid. Jaarlijks bezoeken duizenden mensen Tubbergen, o.a. tijdens het glaskunst evenement Glasrijk Tubbergen en het Internationale Concours Hippique in Geesteren.

Raadhuis, kerken en standbeeld

Hier vlakbij zie je ook 't Oale Roadhoes, de St. Pancratius Basiliek en de Hervormde kerk. Ook op loopafstand: het standbeeld voor de in Tubbergen geboren priester/dichter/staatsman Dr. Herman Schaepman (1844-1903), in 1927 op het hoogste punt van de Tubberger Es geplaatst aan de Almeloseweg.

Vlinderpunten fietsdag

Op 18 oktober is de Vlinderpunten fietsdag. Bezoek de glasexposities in het Educatief Centrum CHIEC (Raadhuisplein 4 met VVV en Bibliotheek) van Alex de Witte en Hanneke Barendrecht. Of bekijk de glas in lood ramen van vijf generaties Nicolas in de St. Pancratiusbasiliek.

Tubberger windkorenmolen

Tubberger windkorenmolen

Een van de oudste straten van Tubbergen is de Molenstraat. Deze straat heeft haar naam te danken aan de windkorenmolen welke daar eens heeft gestaan en die door vele boeren uit de omtrek werd bezocht. De molen werd genoemd: de molen van Olde Hampsink of ook wel de Tubbige muller.

De officiële naam was: "De molen in 't Veld". In 1925 was er geen geld om de molen te

restaureren en werd zij ontdaan van de wieken. In 1927 werd de houten romp gesloopt en de overgebleven stenen opbouw gebruikt als pakhuis, In 1965 werd ook dit afgebroken.

Huize Veldwijk

Huize Veldwijk

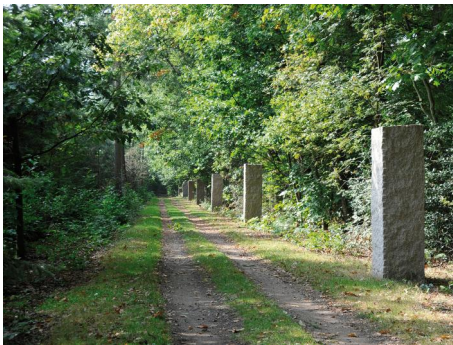
Wie de bouwmeester van het huize Veldwijk was en hoelang de bouw heeft geduurd is niet precies bekend. Wel is bekend dat mr. Louis Johannes Barendtzen, geboren in Amsterdam, in 1811 werd benoemd tot Schout, in 1822 verhuisde hij in de functie van notaris van de Eeshof naar Veldwijk.

In 1825 werd hij burgemeester. In 1857 bewoonde burgemeester jhr. mr. L.E.F.J. Von Bönninghausen Huize Veldwijk. Na een brand in 1868 verhuisde hij met zijn gezin naar Herinckhave. Door een beschikking van de arrondissementsrechtbank te Almelo werd de korenmolen en Veldwijk publiekelijk geveild.

Vanaf 1870 wisselde Veldwijk verscheidene keren van eigenaar. De eens zo statige burgemeesterswoning raakte in verval. In 2003 werd het pand gesloopt. Vanaf 2016 is het een van de nieuwe inbreidingslocaties van het dorp Tubbergen waarop een aantal ruimere woningen worden gebouwd.

Steles van Ruckriem

Styles van Rückriem

Zeven Styles (2005) en Panorma Rückriem-Ursprung (2014- Arkeweg) op Landgoed Baasdam. Sinds mei 2005 staan langs een zandweg op het Landgoed Baasdam de 'Zeven stèles' van de bekende Duitse kunstenaar Ulrich Rückriem. De van oorsprong (1938) Duitse steenhouwer snijdt en splijt steen.

Hij plaatst zijn kunstwerken bij voorkeur in een bestaand landschap, zoals hier aan een

historische verbindingroute tussen de landgoederen Baasdam en Herinckhave. Op het landgoed is kunst, cultuur, educatie en natuur met elkaar op een evenwichtige wijze verbonden.

7

Baasdam

Landgoed Baasdam

Het circa 65 ha. grote landgoed 'Baasdam' ligt in het hart van Twente. Het landgoed ligt in een typisch Twents landschap. Het kenmerkt zich door bospercelen, een es (dit is een verhoogde akker) omgeven door houtwallen en knoteiken, weilanden en landbouwgrond omringd door loof- en naaldbossen.

Het specifieke karakter ontleent het landgoed aan enerzijds de oude boeren kenmerken (essen en houtwallen) en anderzijds de parkachtige structuur met ronde lijnen, bijzondere bomen en een grote vijver. Tevens is hier een kunstwerk van Ruckriem geplaatst.

8

Waterbergingsgebied Baasdam

Waterbergingsgebied Baasdam

Het waterbergingsgebied Baasdam is 10 hectare groot en verdeeld in verschillende compartimenten. Het mag bij hevige regenval onderlopen. Het ligt in het stroomgebied van de Baasdammerbeek en de Onzoelbeek.

Waarvan de bronnen liggen ten zuiden van de Nutter Esch, de Vasserheide en Vassergrafveld op bijna 50 meter boven

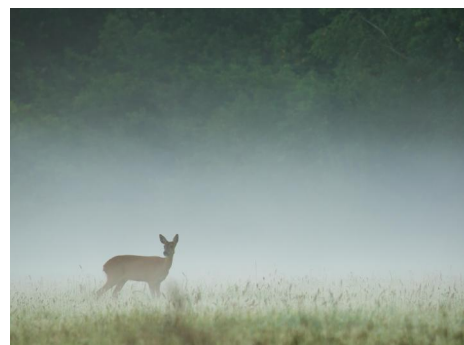
zeeniveau.

9

Kapsveld

Boerenknecht

Er was eens een boerenknecht, Kaps. Hij leefde niet erg gelovig en moest dat volgens een oude legende met zijn leven bekopen. Hij is in dit gebied begraven en werd zo de naamgever van de Kapsweg en het omringende Kapsveld.

Wijsheid

Zo sluiten we deze derde pelgrimstag af met een van de oude legendes die deze streek rijk is. Net als sprookjes dragen ze vaak een les of diepere wijsheid in zich. Welke verhalen raken jou en waarom? En welke verhalen zou je willen doorvertellen aan volgende generaties?

10

Heinemansbeek

De Heinemansbeek

Door de gemeente Tubbergen loopt de Heinemansbeek. Deze ontspringt in het bronnengebied van Hezingen bij Vasse. Als beekje dreef hij ooit de watermolens aan van Hansté en Hazelbekke. Die twee molens zijn er niet meer, maar nog steeds heet de beek voorbij het Erve Hazelbekke de Onderbeek.

Sinds 1433 fungeert deze onderbeek als de bovenbeek voor een derde watermolen: De

Mast. Deze is er nog wel. Vanaf De Mast zoekt de beek kabbelend en slingerend zijn weg door de streek die bekend staat als de Beekzijde. Vervolgens stroomt hij rustig door de Hambroeker Maten naar Tubbergen.

11

De Havezate Eschede/De Eeshof

De Eeshof

De voormalige Hof van Tubbergen, later de havezate De Eeshof, ligt ten noordwesten van het dorp. Duidelijk zijn de grachten van de havezate nog te herkennen. Ze vormen de verbinding tussen de heinemansbeek en de Markgraven. Johan III van Eschede kiest deze plek in 1584.

In 1844 werd hier Herman Schaepman geboren, de latere staatsman, wiens standbeeld sinds 1927 op de Tubberger Esch staat. Tegenwoordig is de Eeshof een seniorencomplex annex verzorgingshuis. Vanaf 1962 tot 2000 lag de ouderenzorg in de handen van de zusters Franciscanessen van Denekamp.

Hervormde kerk

Hervormde kerk

Door een koninklijk besluit van Lodewijk Napoleon en vastgelegd in het Decreet van 14 maart 1809, werd de grote kerk van Tubbergen op 1 januari 1810 overgedragen aan de katholieke gemeenschap. In het voorjaar van 1811 werd door de hervormde gemeenschap deze z.g. waterstaatskerk in gebruik genomen.

Uit de R.-K. kerk mochten de Hervormden de roerende goederen meenemen, o.a. de in 1519 van Franse kalksteen gemaakte preekstoel en het uit 1789 stammende orgel. Opmerkelijk zijn de afbeeldingen op de preekstoel. Hierop staan de ramen van de St. Pancratius Basiliek afgebeeld.